AlgoHack #1

Program : එය කුමක්ද?

කතුවරු නිරංජන් මීගම්මන, ජයම්පති දිනමිතු, රවිදු රමේෂ් පෙරේරා

සංස්කරණය විශ්ව කුමාර, දෙවත්ජිත් සිල්වා, පුභාශණ හස්තිධර, යමුතා රත්නායක,

AlgoHack කුඩා අවදියේදී ළමුතට පරිගණක විදාහව සහ කුම ලේඛතය ඉගැන්වීමට ශිල්ප සයුර කල ආරම්භයකි. එයට Google for Education සහ ශී ලංකා පරිගණක සංගමය සහය ලබා දේ.

This work is licensed under a <u>Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0</u> <u>International License</u>. Shilpa Sayura Foundation (<u>shilpasayura.org</u>)

අපි රොබෝ කීඩාවක් කරමු. රොබෝට යා හැක්කේ උඩට, පහළට, වමට හා දකුණට පමණි.

		(J)	
	(J)		
		(

රොබෝට් සියලුම මල් වලට වතුර දැමීමට හැකිවන ගමන් මාර්ගය ඊතල මඟින් දැවීමට ඔබට හැකිද? උදාහරණයක් පහත දැක්වේ.

රොබෝ ගමන් කරවීම සඳහා ඊතල විධාන දෙමු.
ඒ සඳහා අපි ඊතල සංකේත ලෙස භාවිතා කරමු.
ඔබ ලියන ඊතල කේත ගණනාවකින් program එකක් සැම
දැන් ඔබේ කේත අනුව රොබෝ දුවවා බලන්න.
හොදයි!
ඔඹේ program යේ එකම කේතය එක ළඟ සඳහන් වේද?
ightarrow ightarr
එය $ ightarrow$ 3 ලෙස කෙටි කර දැක්වීම වඩා සුදුසුද?
එසේනම්, ඔබේ කේතය නැවත කෙටිකර ලියන්න.
⇒ 5□ □4□ ⇒ 3□
එවැනි මාර්ග එකකට වඩා තිබේද?
හොදම මාර්ගය සොයාගන්නේ කෙසේ ද?

ඔබේ program එක නැවත ලියන්න. එහි කේත ගණන අඩුද? භාවිතා කළ හැකි කේත ගනණ වැඩිවන විට කේතනය පහසු වේ. දිශා 4 කට යා හැකි රෝබෝට වඩා දිශා 8 කට යා හැකි රොබෝ වඩා ඉක්මනින් වතුර දමයි. එවැනි රොබෝවරයකු සැදීමට ඔබ කැමතිද?

ෟසුම් කරන්න. 3 වැඩ මොනවාද? ර්නේ කෙසේද? රම් කරන්න.

රටා රොබෝ

ඔබගේ මවගේ අැන්ඩොයිඩ් දුරකතනයේ ආරක්ෂවට සඳහා නවතම රටාවක් නිර්මාණය කළ හැකිද? රටාව කේතනය කරන්න.

මේ අවස්ථාවේද අපි එකම කේත භාවිතා කරමු. නමුත් program ය වෙනස් වේ.

ඔබේ නමේ මුල් අකුර අදින්න. සමවතුරසු රටාවක් නිර්මාණය කරන්න. තුකෝණ රටාවක් අදින්න. සංකේතයක් වෙනස් කළොත් program යේ කුමක් සිදුවේවිද? ඔබේ program ය කිසියම් වරදක් පෙන්නුම් කරයිද? program එකක ඇති දෝෂයක් "bug" එකක් ලෙස හැඳින්වේ.

අප ඉගත ගත් දෑ:
program යක් විධාන භාවිත කරයි.
එම විධාන සංකේත මගින් ලබාදේ.
එක ලඟ යෙදෙන එකම සංකේත වාර ගණනක් සේ ලිවිය හැක.
එවිට program ය කෙටි වේ.
රොබෝ program යක විධාන ඊට ලබාදෙන උපදෙස්ය.
එම උපදෙස් ඉංගීසි භාෂාවේ වචන මෙන්ය.
වාකා නිවැරදිව ලිවීම මෙන් විධාන ද නිවැරදිව ලබා දිය යුතුය.

program එකකට ලබාදෙන විධාන වල වචන හා ආකඅඩංගු වේ. run 100 m යනු මීටර් 100 ක් දුවන්නට දෙන උපදෙසකි.

program එකක් run වන්නේ කෙසේද?

පළමුව උපදෙස් යොදාගානිමින් කේතනයක් ලියන්න. කේතනය පරිගණකයේ මතකයට ඇතුළත් කකරන්න. ඉත්පසු කේතනය දුවවන්න.

පොසෙසරය පළමු උපදෙස කියවයි. පොසෙසරය උපදෙස එක විකේතනය කරයි. ඉන්පසු එම උපදෙස දුවවයි. එහිදී පොසෙසසරය ආදානයක් ලබාගනී. ගතනය කිරීමක් හෝ සැසදීමක් කරයි පුතිදානයක් ලබාදෙයි. පොසෙසරය ඊලඟ උපදෙස මතකයෙන් ලබාගනී එයටද පෙර කියාවලිය නැවත සිදුකරයි.

සියලුම උපදෙස් අවසාන වන තුරුමෙම කියාවලිය සිදුවේ. පොසෙසරය එක වතාවකට එක උපදෙසක් පමණක් දුවයි. එකම උපදෙස කිහිප තැනක පැවතිය හැක.

Program කියාවලිය පෙන්වීමට රූපසටහතක් අදින්න.

අල්ගොරිතම පාසල අරි ගෙදර ගිය විටට ඔබට මුහුණ සේදීමට අවශා වේ. ඒ සඳහා පහත පියවර අනුගමනය කල හැකිද?

මුහුණ සෝදත්ත, ව්යළා ගත්ත, මුහුණ සෝදත්ත, සබත් ගාත්ත.

මේ පියවර අනුමනය කලොත් කුමක් වේද? ඔබට අනිවාර්යෙන්ම අෑස් දැවිල්ල හැදේව්.

එසේනම් ඔබ මුහුණ සෝදාගන්නා නිවැරදි පිළිවෙලක් අනුගමනය කළ යුතු වේ.

ඉහත පියවර නිවැරදිව පෙළගස්වන්න.

එය මුහුණ සේදීම සඳහා අල්ගොරිතමයක් වේ.

එදිනෙදා ජීව්තයේ දී යම්කිසි කියාකාරකමක් සඳහා භාවිතාවන එවැනි ඇල්ගොරිතම විස්තර කරන්න. එම කියාකාරකම සෑම විටම එකම ආකාරයට සිදුවේද? තේ කෝප්පයක් පිළියෙල කරගැනීමේ පියවර විස්තර කරන්න. සෑම දෙනාම එම ආකාරයටම තේ පිළියෙල කරත්ද?

කේතානය යනු එවැනි ආකාරයේ දෙයකි. කේතානයේදී අප පියවරෙන් පියවර යමක් සිදුකිරීමට උපදෙස් දෙමු. යම් ගැටඵවක් පියවරින් පියවර විසදීම ඇලොගරිතමයකි හාවෝ දෙදෙනෙක් සිටී. ්එකතුවෙන් සෑම වසරකදීම හාවෝ දෙදෙනෙක් උපත ුුරදු 3 ක් අවසානයේ හාවෝ කී දෙනෙක් කැළයේ ?

කෝප්ප තුනේ පිරමීඩය කෝප්ප 3 ක් ගත්ත. ඒවා සියල්ල එක පිට එක තබත්ත. එකිත් එක ගෙන පිරමීඩයක් හදන්ත කෝප්ප ගලවා එකමත එක තබත්ත. තෙවරක් මෙම කිුයාව කරත්ත. සැම වාරයක්ම එකසේ වේද? මෙහි අලෝගරිතමයක් තිබේද?

ඔබගේ කෝප්ප රොබෝට පහත විධාන ඇත. උඩට යන්න, පහළට එන්න, වමට හැරෙන්න, දකුණට හැරෙන්න, ඉදිරියට යන්න, පෑපුපෑට යන්න

කෝප්ප රොබෝට කොප්ප ක පිරමිඩයක් එකලස් කිරීමට හා වෙත් කිරීමට හැකිවත කේතනයක් කිරීමට ඔබට හැකිද? ඒ සඳහා ඔබ යොදාගත්තා සංකේත මොනවාද? ඔබේ තිර්මාණය අැඳ පෙත්වත්ත. ඔබේ කේතනය ලියා දක්වත්ත.

කෝප්ප පිරමිඩ වලින් බලකොටුවක් නිර්මාණය කිරීමට ඔබට හැකිද?

ගඟ තරණ ගැටළුව රොටෝ මහතා සර්කස් කරුවෙකි. ඔහු කොටියෙක්, එළුවෙක් සහ එළවළු ගෝනියක් රැගෙන යයි. නගරයට ඒම සදහා ඔහු ඔර චකිත් අත්ගාරා ගඟ තරණය කළ යුතු ය. ඔර ෑවේ එකවර යා හැක්කේ දෙදෙනෙක් පමණී. රොටෝ මහතාට කොටියා සහ එළුවා තනිකළ නොහැක. එළවළු ගෝනිය සහ එළුවාද තනිකර යා නොහැක. කොටියා, එළුවා සහ එළවළු ගෝනිය යන තුනම පුවේශමෙන් ගඟ හරහා තරණය කරවිය හැකි කුමය රොටෝ මහතාට කියා දෙන්න කාඩ් කුට්ටම සඳහා අල්ගොරිතම

කාඩ් කුට්ටම අනන්න.

එක කාඩ් පතක් ගෙන බැලීමෙන් තොරව පැත්තකින් තබන්න.

දැන් අනෙක් කාඩ් සියල්ලම ගෙන එකින් එක පිළිවෙලට සකස් කරන්න.

එළියට ගෙන ඇත්තේ කුමන කාඩ් එකද? එය ඔබ සොයාගත්තේ කෙසේද? පියවර මොනවාද ?

අත්තෙත්ම ඔබ කාඩ් පත තොදනී. කාඩ් කුට්ටමේ කොල 52 ඇතිබව ඔබ දනී. එතම් දත්ත 52 කි. කාඩ් කාණ්ඩ වර්ග 4 ක් බව ඔබ දනී. එය තවත් දත්තයකි. කාණ්ඩයක පෙල 1-10,A,K,Q,J වේ. පුශ්තය විසදීමේදී. ඔබ කාඩ් කාණ්ඩ 4 ට වෙත්කරනු ලබයි. ඔබ එක් එක් කාණ්ඩය පිළිවෙලකට පෙළගස්වනු ලබයි . ඔබ එක් එක් කාණ්ඩයේ පෙළ පරීකෘ කරයි. ඔබ නැතිවූ කාඩ් පත දැනගනී. මෙහිදී ඔබ කාඩ් ගැනීම, සැසදීම, වෙත් කිරීම හා පෙල ගැස්වීම කියා

භාවිතා කර පිළිතුර ලබා ගැනීම අල්ගෝරිතමයක් බව වැටහේද? දත්ත වෙත් කිරීම කාඩ් කුට්ටම අනත්ත.

1 ස්ථානය පින්තූර සඳහාය

මේසයේ ස්ථාන 02 ක් ලකුණු කරන්න.

2 ස්ථානය ඉලක්කම් සදහාය කාඩ් පතක් ගත්ත එය පිත්තූරයක් ද? එසේ නම් 01 ස්ථානයේ තබත්ත තැතිතම් 02 ස්ථානයේ තබත්ත සියලුම කාඩ්පත් අවසන් වනතුරු නැවත නැවත කරත්ත. කාඩ් ගොඩවල් ගතිත්ත. වැඩි පිංතුරද නැතිතම් අංකද?

Card Challenge:

කාඩ් අභියෝගය ස්කෝප්ප (♠) , හාරත (♥), කලාබර (♠), රුභිත (♦) කාඩ් කාණ්ඩ වලට වෙත්කිරීමට ඇල්ගොරිතමයක් නිර්මාණය කරත්ත.

දැන් කාඩ් 10 ක් ගත්ත. ඒවා මේසය මත තබත්ත. හැකිතාක් ඉක්මතින් කුඩාම සිට විශාලම දක්වා පෙළගසන්ත. ඔබට එය ඉතා ලේසියි! ඉතා ඉක්මතින් කළ හැකියි. නමුත් පරිගණක එසේ කියා නොකරයි.

But computers don't work like that.

ඔබට කාඩ් බොහෝමයක් එකවර දැකගත හැක. පරිගණකයට එක්වරකට දැකගත හැක්කේ කාඩ් එකක් පමණි. පරිගණකයට එක්වරකට සැසදිය හැක්කේ කාඩ් දෙකකි. පරිගණකයක් නිතරම යම් අලෝගරිතමයකට වැඩ කරයි.

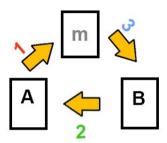
පරිගණකයට මිනිසුන්ට මෙන් සිතිය නොහැක. පරිගණකයක් යමක් සිදුකරන්නේ අපි program කුළ, ආකාරයටයි. program දත්ත ලබාගත, කිුයාවලියකිත් පසු දත්තයක් ආපසු ලබාදේ. එම කිුයාවලිය විවිධ දත්ත හැසිරවීමට කොත්දේසි භාවිතා කරයි.

අපට පරිගණකවලට දත්ත මතක තබා ගැනීමට program කල හැක. එම දත්ත මගින් පරිගණක වලට යම් දෙයක් ඉගනීමකට සැලෑස්ව්ය හැක. එම ඉගනීම තුලින් පරිගණකයේ නව කොන්දේසි සකසා අලුතින් ලබාදෙන දත්ත ගැන වඩා හොඳ තීරණ ලබාගත හැක.

program අප ලබාදෙන උපදෙස් කියා කරයි. program යක් එක වරකට කියාත්මක කරන්නේ එක උපදෙසකි. පරිගණක පොසෙසර ඉතා වේගවත් නිසා තත්පරයකට උපදෙස් මිලියන ගණනක් කියාත්මක කල හැක. පරිගණක වලට මිනිසුන්ට වඩා ඉක්මනින් ගණනය කිරීම් හා සංසන්දනය කිරීම් සිදු කළ හැක්කේ එනිසා ය. ඒවාට විශාල දත්ත පුමාණයක් යොදාගෙන වුවද එම ගණනය කිරීම් සිදු කළ හැක. කාලගුණ දත්ත සැකසුම් කියාවලිය ඔබට මතකද?

පරිගණක එසේ කියාකරන්නේ කෙසේද? කාඩ් 5 ක් අහඹු ලෙස තබන්න. අපේ ඉලක්කය කාඩ් 5 නිවැරදිව පෙළගැස්වීමයි.

කිුයාවලි කොන්දේසි ඔබට එක වරකට විවෘත කළ හැක්කේ එක කාඩ් පතක් පමණි. ඔබ විවෘත කළ කාඩ් 02 ක් සංසන්දනය කළ හැක. ඔබට කාඩ් පත් ස්ථාන මාරුකළ හැක. එක වරකදී චලනය කළ හැක්කේ එක කාඩ් පතකි. සියලුම කාඩ්පත් පිළිවෙලකට සකස් කල යුතුවේ. සෑම දත්තයක්ම පරිගණක මතකයේ යම් ස්ථානයක පවතී. දත්ත හුවමාරුකිරීමේ දී පළමු දත්තය දෙවන දත්තයෙන් මැකී යාහැක. එසේ නොවීමට නම් අප පළමු දත්තය මතකයේ තාවකාලික ස්ථානයක ගබඩා කරමු. දෙවනුව අලුත් දත්තය එතනට ලියමු. පසුව මුල් දත්තය දෙවන දත්තය තිබූ තැනට දමමු. එවිට දත්ත හානි නොවේ.

පළමුව A තාවකාලික m හි තබන්න, අනතුර ව B මාරුකරන්න A තිබුණු තැනට, අවසානයේ A දමන්න B තිබූ තැනට .

කාඩ් 5 ක් තෝරා පෙළගෑස්සවීම සදහා මතක ස්ථාන 6 ක් අවශා වේ. 6 වැන්න දත්ත හුවමාර එට තාවකාලික මතක ස්ථානයක් සේ කියාකරයි. එක් හුවමාර එක් සදහා චලනයන් 3 ක් අවශා වේ.

ඔබේ කාඩ් 5 න් පුථම හා දෙවන කාඩ් පත ගන්න. ඒවා සසදන්න. අවශානම් හුවමාරුකරන්න. ඉදිරියට යන්න. කියාවලිය නැවත කරන්න. අවසානය ලඟා වූ පසු මුලට යන්න. නැවත කරන්න. යම් වාරයකදී කාඩ්පත් හුවමාරුනොවී අවසාන වීනම් නවතන්න.

කාඩ්පත් පෙළගැස්වී ඇත්ද?

කාඩ් පත් 5 පෙළ ගැස්වීමට සැසදුම් කීයක් අවශාද? චලන කීයක් අවශාද?

කාඩ් වෙනස් කර නැවත පෙළගැස්වුවහොත්. සැසඳුම් සහ චලන අවස්ථා දෙකේම සමානද?

අත්තෙත්ම program දුවත්තේ කෙස්ද? අප ලියන program එක memory එකට අැතුලත් කරමු. එය උපදෙස් ලැයිස්තුවක් වැනි බව අපි දනිම්. පොසෙසරය එම උපදෙස් එකින් එක කියවයි. එම උපදෙසට අදාල දත්ත අතර ගණනය කරයි. නැත්තම් සංසන්දනය කරයි. ඉදිරියේ භාවිතයට පුතිපල මතකයේ තබාගනී.

ඒ අනුව වෙනත් උපකරණ වලින් විද්යුත් සංඥා ලබාගනී. එමෙන්ම වෙනත් උපකරණ පාලනයට විද්යුත් සංඥා නිකුත් කරයි.

කාඩ් 5 ක් පෙළගැන්වීමට අලෝගරිතමයක් නිර්මාණය කරන්න.

කාඩ් පෙලගැස්වීමට කේත Take n:කාඩ් පතක් ගනියි.

Store: කාඩ් පත මතකයේ ගබඩා කරයි. Compare: කාඩ් දෙකක් සංසත්දනය කරයි.

Exchange: කාඩ් හුවමාරුකරයි Move: ඊ ලඟ කාඩ් පතට යයි. Repeat - නැවත මුල සිට කරන්න

පරිගණකයක් කියාත්මක කරවීමට අවශා දත්ත සහ program, මතකයේ ගබඩා කර ගනී. පරිගණක මතකය කොටුරුල් පොතක පිටු වැනි ඉලෙක්ටෝණික ජාලයකි. මතාකය සහ පොසෙසරය පරිපථයට සම්බන්ධය නිසා පොසෙසරයට මතකයේ දත්ත කියවීමට හැකිය. පොසෙසර කියාවලියකට ලක්කර ලැබෙන පුතිපලය දත්ත ලෙස නැවත මතකයේ ගබඩා කළ හැකිය.

වෙනත් යමක් ද ඇත.

දත්ත පිළිවෙලකට සකස් කිරීමේ කිුයාවලියට පුථම සියලුම දත්ත අප විසිත් පරිගණකයට ඇතුළත් කළ යුතුය. අප එය යතුරු පුවරුව මගිත් කරමු. යතුරු පුවරුවෙත් ලබාගත්තා දත්ත පොසෙසරය විසිත් මතකයේ තැනක ගබඩා කරයි.

කාඩ් පත් දත්ත සේ පරිගණකයට ලබාදීමේදී පොසෙසරය සෑම දත්තයකටම තමක් දෙයි. නැතහොත් දත්ත ලැයිස්තුවකට ලෙස තම් කරයි. ඒවා මතකයේ පිළිවෙකට ස්ථාන ගත කරයි. මතකයේ දත්තයට ලබාදෙන ස්ථානය මතක ලිපිනය නම්වේ. එය ඔබේ නිවසේ ලිපිනයට සමානය. ඔබගේ යහළුවාගේ ලිපිනය ඔබගේ ලිපිනයට වඩා වෙනස් වේ.

එසේ ගබඩා කළ දත්ත අපට නැවත ලබාගත හැක. එසේනම් දත්ත මතකයට ඇතුළත් කිරීමට අපට තව කේතයක් අවශා වේ.

Input: කාඩ් පත් මතකය ඇතුළත් කරයි. දැන් මතකයේ ඇති දත්ත අනුපිළිවෙලකට සකස් කිරීමට හැක. sorting යනු දත්ත ගණනක් අනුපිළිවෙලට සැකසීමයි. කුඩා අගයක සිට විශාල අගයකට වැඩිවන පිළිවෙළ ආරෝහණ පිළිවෙල ලෙස හඳුන්වයි.

විශාල අගයක සිට කුඩා අගයකට අඩුවන පිළිවෙල අවරෝහණ ලෙස හදුන්වයි.

A, C, K, R, T මෙහි පිළිවෙල එක කුමක්ද? 7, 5, 3, 2, 1, 0 මෙහි පිළිවෙල එක කුමක්ද? Re-shuffle cards and do another sorting.

Compare number of moves.

Is it different in two occasions? Why?

Does the number of steps depend on data?

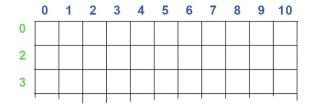
Does it depend on initial card order?

සෑම උපදෙසක්ම කියා කරවීමට පොසෙසරය සැකසුම් චකු එකක් හෝ වැඩි ගණතක පුමාණයක් ගතී. එක සැකසුම් චකුයක කාලය මත සමස්ථ program ය දිවීමට යන කාලය තීරණය වේ. එමෙත්ම දත්ත ගණත අනුවද සැකසුම් චකු ගණත වෙනස් වේ. අලෝගරිතමයක කාර්යක්ෂමතාවය එය දිවීමට ගතකරන කාලය හා මතකය භාවිතා කරන පුමාණය මත රදා පවතී.

පතිත රොබෝ ඔබට පතිත රොබෝවෙකු සිටී. ඔබ එය විවිධ තැන්වලට පැත්තීම සිදුකරනු ලබයි. ඔබ එය කරත්තේ කේතත උපදෙස් ලබාදීමෙනි. මේ සදහා පරිගණකයක අංග ලෙස කිුයා කිරීම සඳහා ඔබට මිතරත් 4 දෙනෙකු අවශාවේ.

input : දත්ත ලබාදෙන්නා

Processor : ගණනය කරන්නා memory : දත්ත ගබඩා කරන්නා Display : පිළිතුර පෙන්වන්නා

Create a 10x10 grid for the display unit.

Mark each column from 0 to 9 left to right.

Mark each row from 0 to 9 top to bottom.

Each cell has a column and row number.

We call them **x** and **y** or **coordinates** of the cell.

Draw a dot in 5,5 cell. It's the most center cell .

Turn any page of your book

Get the last digit of the page number.

Get another number between 0 and 9 same way.

Input two numbers to jump the robot.

Repeat for 10 jumps. Record and connect cells.

How a program will do all this?

Input column to processor
Processor give it to memory x
Input row to the processor
Processor give it to memory y.
Processor get x from memory
Processor get y from memory
Processor send y and y to display
Display mark column x and row y
Do this for 10 jumps

What if you enter a number bigger than 9? Can you jump the robot?

If you can't, It's called a **bug** in your program You program will stuck as there is no cell beyond 9.

Hacking Numbers for Robot Jump

What numbers will draw a squire and triangle? A Sextant has 6 sides, can you draw a one? Do a competition to create interesting graphic. Draw them first and get coordinates.

Algorithms process different data same way, but the running time may vary on different data sets.

Write an algorithm for a Robot driven car come to your school from home. Consider drawing a map first, mark routes and give instructions.

You can use algorithms to help describe things that people do every day.

Create an algorithm to plant a bean seed.

Is everyone's algorithm is same?

How can you improve the algorithm?

An algorithm is a list of steps that you can follow to finish a task. We follow algorithms every day.

Write algorithms in your day.
Making the bed, Making breakfast
Washing face, getting dressed are examples. What
else?
List steps of your algorithms.

කැමති විෂය කැමති වෙලාවක කැමති තැනක නිදහසේ ඉගන ගන්න පාඩම් සහ පුශ්න

Shilpa64.lk

AlgoHack aims to teach Computer Science and Programing to young people, initiated by Shilpa Sayura Foundation, supported by GOOGLE RISE and Computer Society of Sri Lanka.

This work is licensed under a <u>Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0</u> <u>International License</u>. Shilpa Sayura Foundation (www.shilpasayura.org)

WHAT IS A PROGRAM?